

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
BIURO SZKOLENIA**

Program szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej

Warszawa 2010

Program szkolenia opracowano na podstawie ewaluacji sumatywnej programu szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP w dniu 16 stycznia 2006 r., wykonanej zgodnie z uwagami przesłanymi przez szkoły Państwowej Straży Pożarnej i ośrodki szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej.

Opracowanie metodyczne i redakcyjne:

mł. bryg. mgr inż. Dariusz Bednarek – Biuro Szkolenia, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Konsultacje:

Biuro Rozpoznawania Zagrożeń Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej

SPIS TREŚCI

	Strona
I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO – WYCHOWAWCZE	4
1. Cel szkolenia	4
2. Sylwetka absolwenta	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie	5
4. Uprawnienia absolwenta	5
II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO	6
1. Organizacja szkolenia	6
2. Zalecenia i wskazówki metodyczne	7
3. Plan nauczania	9
III. TREŚCI NAUCZANIA	10
1. Zasady organizacji ochrony przeciwpożarowej	10
2. Kompetencje inspektora ochrony przeciwpożarowej	11
3. Podstawowe pojęcia dotyczące spalania, pożarów i wybuchów	12
4. Przeciwpożarowe wymagania budowlane i drogi pożarowe	14
5. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę	16
6. Urządzenia przeciwpożarowe	17
7. Środki gaśnicze, gaśnice oraz koce gaśnicze	19
8. Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych oraz instalacji i urządzeń technologicznych	20
9. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym	22
10. Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	23
11. Zasady organizacji i prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych	25
12. Prowadzenie kontroli spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy	27
13. Metodyka prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej	28
14. Ustalanie przyczyn i okoliczności powstania pożarów	29
Załącznik	30

Warszawa, dnia 11 lutego 2010 r.

ZATWIERDZAM

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

.....
nadbryg. Wiesław LEŚNIAKIEWICZ

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE

1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie absolwentów do wykonywania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej przewidzianych dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

2. Sylwetka absolwenta

Po ukończeniu szkolenia słuchacz powinien:

- a. w sferze poznawczej:
  - opisywać organizację ochrony przeciwpożarowej,
  - omawiać obowiązki osób fizycznych, osób prawnych, organizacji lub instytucji, w zakresie zapobiegania pożarom, klęskom żywiołowym i innym miejscowym zagrożeniom,
  - wyjaśniać zachowanie się materiałów i konstrukcji budowlanych podczas pożarów,
  - omawiać zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji, budynków, obiektów i terenów,
  - przedstawiać zasady ewakuacji ludzi i mienia,
  - wyjaśniać zastosowanie, zasady konserwacji oraz przeglądów urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w obiektach budowlanych,
  - tłumaczyć przyczyny powstawania, rozprzestrzeniania się oraz ogólne zasady gaszenia pożarów,
  - opisywać rodzaje, właściwości oraz możliwości zastosowania środków gaśniczych,
  - omawiać zasady przeprowadzania kontroli spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej,
- b. w sferze praktycznej:
  - organizować i prowadzić szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla pracowników,
  - dobierać i rozmieszczać znaki bezpieczeństwa,
  - dobierać i rozmieszczać gaśnice,
  - sporządzać i prowadzić dokumentację przeciwpożarową, w tym instrukcję bezpieczeństwa pożarowego,
  - przygotowywać i przeprowadzać ewakuację,
  - oceniać zagrożenie pożarowe na podstawie zachowania się materiałów w środowisku pożarowym,
  - przygotowywać budynek, obiekt budowlany i teren do klęski żywiołowej i innego miejscowego zagrożenia,
- c. w sferze motywacyjnej, mieć ukształtowane postawy:
  - odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych osób,
  - odpowiedzialności za stan techniczny urządzeń ratowniczych.

3. Warunki przyjęcia na szkolenie

Kandydat na szkolenie powinien posiadać:

- skierowanie na szkolenie w przypadku kierowania przez zakład pracy;
- wykształcenie co najmniej średnie.

4. Uprawnienia absolwenta

Absolwent szkolenia uzyskuje uprawnienia do wykonywania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej przewidzianych dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

I. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

1. Organizacja szkolenia

- a. Szkolenie organizowane jest w szkołach Państwowej Straży Pożarnej i ośrodkach szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej.
- b. Nie dopuszcza się realizacji szkolenia przez inne podmioty, jak również zlecenia realizacji szkolenia innemu podmiotowi w drodze porozumienia.
- c. Szkolenie odbywa się w formie dwóch zjazdów, rozdzielonych co najmniej dwutygodniową przerwą przeznaczoną na samokształcenie i przygotowanie pracy projektowej.
- d. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych uprawnieni są:
  - inżynierowie pożarnictwa,
  - inżynierowie w zakresie inżynierii bezpieczeństwa pożarowego,
  - technicy pożarnictwa,
  - inni specjaliści z odpowiednim przygotowaniem kierunkowym.
- e. Zaleca się, aby prowadzący zajęcia posiadali przygotowanie pedagogiczne.
- f. Grupa zajęciowa uczestnicząca w szkoleniu powinna liczyć maksymalnie 25 osób.
- g. Zalecane jest organizowanie szkoleń w grupach obejmujących osoby reprezentujące takie same lub podobne branże.
- h. Podstawą organizacji procesu dydaktycznego jest plan nauczania.
- i. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna trwająca 45 minut. Dopuszcza się łączenie dwóch jednostek lekcyjnych.
- j. Na realizację programu szkolenia przewidziano:

rozpoczęcie i zakończenie szkolenia	– 2 godziny	
zajęcia dydaktyczne	– 77 godzin	– 10 dni
zajęcia praktyczne w wybranym zakładzie pracy	– 6 godzin	– 1 dzień
samokształcenie kierowane		– 14 dni
egzamin	– 1 godzina	
	-----	
razem:	86 godzin	25 dni

- k. W przypadku grupy składającej się z pracowników reprezentujących jedną branżę (np. Lasy Państwowe, Policja, Służba Więzienna, przemysł chemiczny, przemysł motoryzacyjny, kopalnie), dopuszcza się możliwość rozszerzenia szkolenia o zagadnienia przybliżające problematykę ochrony przeciwpożarowej danej branży, a tym samym zwiększenie wymiaru godzin, przeznaczonych na realizację zajęć dydaktycznych.
- l. Zajęcia teoretyczne powinny być realizowane w pomieszczeniach zapewniających odpowiednie warunki higieny szkolnej oraz wyposażonych zarówno w proste, jak i techniczne środki dydaktyczne.
- m. Zajęcia praktyczne powinny odbywać się w miejscach, które umożliwiają ich sprawną i bezpieczną realizację.
- n. Zaleca się, aby organizator szkolenia przekazywał uczestnikom materiały szkoleniowe do każdego z tematów, w tym wykaz obowiązujących przepisów.
- o. Szkolenie może być przeprowadzane przy wykorzystaniu e-learningu.
- p. W przypadku organizacji szkolenia z wykorzystaniem e-learningu zajęcia praktyczne, o których mowa w pkt. 2 „Zalecenia i wskazówki metodyczne” ppkt i, k, l oraz m należy zorganizować w warunkach rzeczywistych (np. obiekty przemysłowe, użyteczności publicznej, magazynowe).
- q. Warunkiem ukończenia szkolenia jest napisanie pracy projektowej oraz zdanie egzaminu końcowego.

- r. Praca projektowa powinna dotyczyć np. analizy bezpieczeństwa pożarowego wybranego procesu technologicznego, bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie pracy, organizacji ewakuacji, itp.
- s. Do oceny pracy projektowej stosuje się skalę: „zaliczył – nie zaliczył”.
- t. Do egzaminu końcowego mogą przystąpić słuchacze, którzy przed jego rozpoczęciem uzyskali zaliczenie z pracy projektowej.
- u. Egzamin końcowy przeprowadza się w formie pisemnego testu, złożonego z 30 zadań zamkniętych z jedną prawidłową odpowiedzią i dwoma dystraktorami. Egzamin końcowy uznaje się za zaliczony, jeśli zdający zaznaczył minimum 70% prawidłowych odpowiedzi.
- v. Do oceny wyników egzaminu stosuje się skalę: „zaliczył – nie zaliczył”.
- w. Z przeprowadzonego egzaminu końcowego sporządza się protokół egzaminacyjny zgodnie ze wzorem określonym w załączniku.
- x. Słuchacze, którzy na egzaminie końcowym uzyskają zaliczenie otrzymują zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- y. Słuchacz, który nie zdał egzaminu końcowego, ma prawo do jednego egzaminu poprawkowego w terminie ustalonym przez organizatora szkolenia.
- z. Egzamin poprawkowy przeprowadza się zgodnie z zasadami egzaminu końcowego.
- aa. Słuchacz, który z przyczyn losowych nie przystąpił do egzaminu końcowego lub poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, określonym przez organizatora szkolenia.
- bb. W razie nie przystąpienia przez słuchacza do egzaminu końcowego lub poprawkowego z przyczyn nie usprawiedliwionych, słuchaczowi nie przysługuje prawo do dodatkowego terminu egzaminu.

2. Zalecenia i wskazówki metodyczne

- a. Program szkolenia powinien być realizowany zgodnie z kolejnością tematów zajęć przedstawionych w planie szkolenia.
- b. Należy zapewnić warunki do realizacji celu szkolenia oraz celów szczegółowych m.in. poprzez:
  - przestrzeganie zasad nauczania,
  - łączenie metod asymilacji wiedzy z metodami samodzielnego dochodzenia do wiedzy.
- c. Zajęcia teoretyczne powinny być organizowane dla całej grupy słuchaczy.
- d. Dla zapewnienia właściwej aktywności oraz umożliwienia doraźnej kontroli wyników nauczania, w trakcie zajęć praktycznych słuchaczy należy podzielić na grupy liczące od 5 do 10 osób.
- e. Prowadzący zajęcia, w trakcie realizacji tematów przewidzianych w planie nauczania powinni zwracać szczególną uwagę na:
  - poprawną terminologię,
  - wykorzystywanie do ćwiczeń tylko sprzętu sprawnego pod względem technicznym,
  - poprawne wykonywanie czynności,
  - kształtowanie pożądanych umiejętności oraz koniecznych nawyków.
- f. Kadra dydaktyczna powinna śledzić zmiany wprowadzane w przepisach, zapoznawać się z wydawnictwami i prasą fachową oraz publikowanymi aktami prawnymi w celu aktualizowania materiałów niezbędnych do realizacji programu szkolenia.

- g. W ramach godziny przewidzianej na rozpoczęcie szkolenia należy przedstawić słuchaczom:
  - zasady realizacji programu,
  - program i zalecaną literaturę,
  - zasady przygotowania pracy projektowej,
  - warunki zaliczenia szkolenia.
- h. Na okres samokształcenia kierowanego, wykładowcy powinni określić szczegółowy zakres materiału do opanowania.
- i. W trakcie szkolenia należy zorganizować zajęcia praktyczne w wybranym zakładzie pracy, mające na celu ustalenie parametrów zagrożenia pożarowego, omówienie wymagań ochrony przeciwpożarowej dla obiektu oraz omówienie zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu.
- j. W ramach tematu „Kompetencje inspektora ochrony przeciwpożarowej” należy zorganizować ćwiczenia polegające na opracowaniu wybranego elementu instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
- k. W ramach tematu „Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę” należy zorganizować ćwiczenia dotyczące obsługi hydrantów zewnętrznych.
- l. W ramach tematu „Środki gaśnicze. Gaśnice oraz koce gaśnicze” należy zorganizować ćwiczenia dotyczące rozmieszczania gaśnic i gaszenia pożarów testowych.
- m. W ramach tematu „Urządzenia przeciwpożarowe” należy zorganizować ćwiczenia dotyczące obsługi hydrantów wewnętrznych.
- n. Zajęcia praktyczne realizowane w ramach tematu „Metodyka prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej” mają przede wszystkim na celu wypracowanie poprzez pracę grupową przykładowego scenariusza szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

3. PLAN NAUCZANIA

L.p.	Temat zajęć	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Zasady organizacji ochrony przeciwpożarowej	4	–	4
2.	Kompetencje inspektora ochrony przeciwpożarowej	3	1	4
3.	Podstawowe pojęcia dotyczące spalania, pożarów i wybuchów	5	–	5
4.	Przeciwpożarowe wymagania budowlane i drogi pożarowe	11	1	12
5.	Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę	3	1	4
6.	Urządzenia przeciwpożarowe	8	1	9
7.	Środki gaśnicze, gaśnice oraz koce gaśnicze	4	5	9
8.	Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych oraz instalacji i urządzeń technologicznych	7	–	7
9.	Prace niebezpieczne pod względem pożarowym	2	–	2
10.	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	4	–	4
11.	Zasady organizacji i prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych	5	–	5
12.	Prowadzenie kontroli spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy	3	–	3
13.	Metodyka prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej	4	2	6
14.	Ustalanie przyczyn i okoliczności powstania pożarów	3	–	3
OGÓŁEM		66	11	77

T – zajęcia teoretyczne,
P – zajęcia praktyczne,
R – razem.

III. TREŚCI NAUCZANIA

1. ZASADY ORGANIZACJI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	System prawny ochrony przeciwpożarowej w Polsce	1	–	1
2.	System przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej obiektów budowlanych i terenów	1	–	1
3.	Organizacja ochrony przeciwpożarowej	2	–	2
OGÓŁEM		4	–	4

1. System prawny ochrony przeciwpożarowej w Polsce

- Pojęcie ochrony przeciwpożarowej.
- Podstawowe akty prawne regulujące funkcjonowanie ochrony przeciwpożarowej.
- Przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej i ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.
- Kodeks karny, Kodeks wykroczeń, Kodeks pracy.

2. System przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej obiektów budowlanych i terenów

Ustawy. Rozporządzenia. Polskie Normy.

3. Organizacja ochrony przeciwpożarowej

- Obowiązki właściciela, zarządcy lub użytkownika budynku, obiektu lub terenu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
- System organizacyjno-prawny ochrony przeciwpożarowej.
- Jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej.
- Zadania i organizacja działań wybranych jednostek ochrony przeciwpożarowej.
- Organizacja ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy.
- Zasady powoływania jednostek ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- scharakteryzować cele ochrony przeciwpożarowej i sposoby ich realizacji,
- wymienić i omówić podstawowe akty prawne regulujące organizację i zakres działania ochrony przeciwpożarowej w Polsce,
- wskazać i omówić przepisy prawne w zakresie dotyczącym odpowiedzialności karnej za nieprzestrzeganie przepisów ochrony przeciwpożarowej,
- wskazać podstawowe przepisy dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej obiektów budowlanych i terenów,
- wymienić podstawowe zadania i obowiązki właściciela obiektu budowlanego lub terenu w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- omówić system organizacyjno-prawny ochrony przeciwpożarowej,
- wymienić jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej,
- omówić zadania wybranych jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej,
- omówić organizację ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy,
- omówić zasady powoływania jednostek ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy.

2. KOMPETENCJE INSPEKTORA OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Zadania i obowiązki inspektora ochrony przeciwpożarowej	1	–	1
2.	Prowadzenie dokumentacji dotyczącej ochrony przeciwpożarowej w zakładzie	2	1	3
OGÓŁEM		3	1	4

1. Zadania i obowiązki inspektora ochrony przeciwpożarowej

- Przepisy określające zadania i obowiązki inspektora ochrony przeciwpożarowej.

2. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej ochrony przeciwpożarowej w zakładzie

- Dokumentacja regulująca strukturę i funkcjonowanie ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy, obiekcie itp.: regulaminy wewnętrzne, instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, program zapobiegania awariom przemysłowym, raport o bezpieczeństwie, plan operacyjno-ratowniczy inne dokumenty określające funkcjonowanie zakładu pracy.
- Zasady sporządzania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
- Analiza gotowych dokumentów dotyczących ochrony przeciwpożarowej z różnych zakładów pracy.
- Dokumentacja związana z eksploatacją urządzeń przeciwpożarowych oraz instalacji użytkowych i zabezpieczających.
- Korespondencja w sprawach ochrony przeciwpożarowej, w tym z organami Państwowej Straży Pożarnej.
- Plany i protokoły kontroli wewnętrznych.
- Zarządzenia, decyzje, polecenia – zasady wydawania.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- wskazać i omówić przepisy określające kompetencje inspektora ochrony przeciwpożarowej,
- omówić zadania i obowiązki inspektora ochrony przeciwpożarowej,
- określić, co powinna zawierać instrukcja bezpieczeństwa pożarowego,
- wskazać zasady okresowej aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
- opisać zasady sporządzania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i postępowania na wypadek powstania pożaru,
- wymienić dokumenty związane z zapobieganiem poważnym awariom przemysłowym,
- wymienić dokumenty związane z eksploatacją urządzeń przeciwpożarowych oraz instalacji użytkowych i zabezpieczających,
- omówić zasady prowadzenia korespondencji w sprawach ochrony przeciwpożarowej, w tym z organami Państwowej Straży Pożarnej,
- przeprowadzić kontrolę wewnętrzną,
- sporządzić plan i protokół z kontroli wewnętrznej,
- omówić zasady wydawania zarządzeń, decyzji, poleceń.

3. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE SPALANIA, POŻARÓW I WYBUCHÓW

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Proces spalania	1	–	1
2.	Rozwój pożaru. Rodzaje pożarów	1	–	1
3.	Przyczyny powstawania pożarów	2	–	2
4.	Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów	1	–	1
OGÓŁEM		5	–	5

1. Proces spalania

- Spalanie płomieniowe i bezpłomieniowe, warunki spalania, rodzaje materiałów: palny, niepalny, niebezpieczny pożarowo.
- Typy inicjacji reakcji spalania: zapłon, samozapłon, samozapalenie.
- Spalanie wybuchowe: podstawowe pojęcia – wybuch, rodzaje wybuchów, mieszanina wybuchowa, charakterystyka wybuchowa mieszanin wybuchowych (ciśnienie maksymalne, szybkość przyrostu ciśnienia, granice wybuchowości).

2. Rozwój pożaru. Rodzaje pożarów

- Pojęcie pożaru.
- Rodzaje pożarów w zależności od spalającego się materiału (grupy pożarów).
- Rodzaje pożarów w zależności od miejsca powstania.
- Fazy pożaru.
- Zjawiska towarzyszące pożarom – rozgorzenie, bleve.

3. Przyczyny powstawania pożarów

- Nieostrożność przy posługiwaniu się ogniem otwartym.
- Wady urządzeń i instalacji elektrycznych.
- Wady urządzeń grzewczych.
- Wady urządzeń mechanicznych.
- Wady procesów technologicznych.
- Nieprawidłowe magazynowanie substancji niebezpiecznych.
- Wady środków transportu.
- Samozapalenia biologiczne i chemiczne.
- Wyładowania atmosferyczne.
- Podpalenia.
- Inne przyczyny.

4. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów

- Palna konstrukcja, wyposażenie i wystrój budynków.
- Niewłaściwe składowanie materiałów niebezpiecznych.
- Nie zachowane wymagane odległości między budynkami.
- Niewłaściwa konstrukcja i zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji technologicznych i użytkowych.
- Brak lub niewystarczająca ilość gaśnic i środków gaśniczych oraz nieumiejętne ich użycie w razie pożaru.
- Zbyt późne zauważenie pożaru.
- Zbyt późne powiadomienie straży pożarnej o powstałym pożarze.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- wyjaśnić zjawisko spalania i czynniki niezbędne do rozpoczęcia procesu spalania,
- scharakteryzować materiały ze względu na ich palność,
- wymienić i zinterpretować zjawiska towarzyszące procesowi spalania: wydzielanie ciepła, transport ciepła, powstawanie strefy cieplnego oddziaływania, dymy (produkty całkowitego i niecałkowitego procesu spalania),
- zdefiniować pojęcia: zapłon, samozapłon, samozapalenie,
- wyjaśnić pojęcia dolnej i górnej granicy wybuchowości,
- wyjaśnić pojęcie mieszaniny wybuchowej,
- obliczyć szybkość przyrostu ciśnienia,
- omówić rodzaje pożarów,
- wymienić i omówić fazy rozwoju pożaru,
- omówić zjawiska towarzyszące pożarom – rozgorzenie, bleve,
- wymienić i omówić przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

4. PRZECIWOŻAROWE WYMAGANIA BUDOWLANE I DROGI POŻAROWE

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Podstawowe wiadomości o budynkach	4	–	4
2.	Strefy pożarowe	2	–	2
3.	Wymagania ewakuacyjne	3	0,5	3,5
4.	Oświetlenie awaryjne. Znaki bezpieczeństwa	1	0,5	1,5
5.	Drogi pożarowe	1	–	1
OGÓŁEM		11	1	12

1. Podstawowe wiadomości o budynkach

- Systemy budownictwa.
- Czynniki powodujące niebezpieczeństwo zniszczenia budynków.
- Podział budynków wg kategorii zagrożenia ludzi, klas odporności pożarowej budynków, wysokości budynków.
- Odporność ogniowa elementów budowlanych, w tym zabezpieczenia ogniochronne.
- Gęstość obciążenia ogniowego.
- Oddziaływanie pożaru na konstrukcje budowlane.
- Wymagania podstawowe w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.
- Warunki dla wystroju wnętrz, w tym zabezpieczenia ogniochronne.
- Analiza projektów budowlanych: „czytanie” projektów budowlanych i analiza obiektu na podstawie projektu, ocena spełnienia warunków budowlanych na podstawie projektu budowlanego.

2. Strefy pożarowe

- Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej.
- Elementy oddzielenia przeciwpożarowego.
- Drzwi i bramy przeciwpożarowe, przedsionki przeciwpożarowe.
- Zabezpieczenia przejść instalacyjnych.
- Wymagania dotyczące odległości między budynkami.

3. Wymagania ewakuacyjne

- Warunki techniczne, które są podstawą do uznania użytkowanego budynku za zagrażający życiu ludzi.
- Przejścia i wyjścia ewakuacyjne.
- Drogi ewakuacyjne.
- Zabezpieczenie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem.

4. Oświetlenie awaryjne. Znaki bezpieczeństwa

- Wymagania dla oświetlenia awaryjnego.
- Znaki bezpieczeństwa – Ewakuacja. Ochrona przeciwpożarowa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
- Zasady oznakowania obiektów znakami.

5. Drogi pożarowe

- Rodzaje obiektów wymagających doprowadzenia dróg pożarowych.
- Sposób doprowadzenia i parametry dróg pożarowych.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- omówić podział budynków wg kategorii zagrożenia ludzi, klas odporności pożarowej budynków, wysokości budynków,
- wymienić czynniki powodujące niebezpieczeństwo zniszczenia budynków,
- scharakteryzować pojęcia: kategoria zagrożenia ludzi, klasa odporności pożarowej budynku, odporność ogniowa elementów budowlanych, strefa pożarowa, gęstość obciążenia ogniowego,
- omówić oddziaływanie pożaru na konstrukcje budowlane,
- omówić podstawowe wymagania w zakresie bezpieczeństwa pożarowego budynków,
- omówić warunki dla wystroju wnętrz, w tym zabezpieczenia ogniochronne,
- dokonać podstawowej oceny spełnienia warunków budowlanych obiektu na podstawie projektu budowlanego,
- wyjaśnić znaczenie podziału budynku na strefy pożarowe,
- omówić rodzaje i zadania oddzieleń przeciwpożarowych,
- wyjaśnić zasady ustalania odległości między budynkami,
- wymienić warunki techniczne, które są podstawą do uznania użytkowanego budynku za zagrażający życiu ludzi,
- omówić wymagania w zakresie ewakuacji,
- omówić wymagania dla oświetlenia awaryjnego,
- omówić podział znaków bezpieczeństwa,
- wyjaśnić zasady oznakowania obiektów znakami bezpieczeństwa,
- dobrać i rozmieścić znaki bezpieczeństwa,
- wymienić rodzaje obiektów wymagających doprowadzenia dróg pożarowych,
- omówić wymagania dla dróg pożarowych.

5. PRZECIWOŻAROWE ZAOPATRZENIE W WODĘ

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Rodzaje obiektów wymagających zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru	0,5	–	0,5
2.	Sposoby określania wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych	1,5	–	1,5
3.	Wymagania przeciwpożarowe dla sieci wodociągowych	1	1	2
OGÓŁEM		3	1	4

1. Rodzaje obiektów wymagających zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

- Rodzaje obiektów.
- Parametry decydujące o zakwalifikowaniu obiektów jako wymagających zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.
- Zastępcze źródła wody do celów przeciwpożarowych.

2. Sposoby określania wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych

- Jednostki osadnicze.
- Budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego.
- Budynki produkcyjne i magazynowe.

3. Wymagania przeciwpożarowe dla sieci wodociągowych

- Zasilanie sieci wodociągowych.
- Hydranty zewnętrzne i ich obsługa.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- wskazać obiekty wymagające zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru,
- wymienić parametry decydujące o zakwalifikowaniu obiektów jako wymagających zapewnienia zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru,
- wymienić zastępcze źródła wody do celów przeciwpożarowych,
- omówić sposoby określania wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych,
- omówić wymagania przeciwpożarowe dla sieci wodociągowych,
- wymienić rodzaje hydrantów zewnętrznych i omówić wymagania jakie powinny spełniać,
- podać wodę do gaszenia pożaru przy użyciu hydrantu zewnętrznego (odszukanie hydrantu, montaż stojaka hydrantowego, otwieranie i zamykanie zaworów hydrantowych).

6. URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa	2	1	3
2.	Systemy sygnalizacji pożarowej	2	–	2
3.	Urządzenia gaśnicze	2	–	2
4.	Dźwiękowe systemy ostrzegawcze	1	–	1
5.	Urządzenia oddymiające	1	–	1
	OGÓŁEM	8	1	9

1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa

- Hydranty i zawory hydrantowe – zasady stosowania, umieszczenie, wydajność, ciśnienie, obsługa.
- Zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej.
- Terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych.

2. Systemy sygnalizacji pożarowej

- Zadania systemów sygnalizacji pożarowej.
- Zasady działania systemów sygnalizacji pożarowej.
- Zasady wyposażania obiektów w systemy sygnalizacji pożarowej.
- Czynności wykonywane podczas odbioru systemów sygnalizacji pożarowej.
- Terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych systemów sygnalizacji pożarowej.
- Monitoring pożarowy.

3. Urządzenia gaśnicze

- Rodzaje urządzeń gaśniczych.
- Zasady działania urządzeń tryskaczowych i zraszaczowych, urządzeń gaśniczych pianowych, proszkowych i gazowych.
- Ogólne wymagania dotyczące sterowania urządzeniami gaśniczymi.
- Zasady wyposażania obiektów w urządzenia gaśnicze.
- Terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń gaśniczych.

4. Dźwiękowe systemy ostrzegawcze

- Zadania dźwiękowych systemów ostrzegawczych.
- Komunikaty głosowe.
- Zasady działania dźwiękowych systemów ostrzegawczych.
- Zasady wyposażania obiektów w dźwiękowe systemy ostrzegawcze.
- Terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych dźwiękowych systemów ostrzegawczych.

5. Urządzenia oddymiające

- Urządzenia oddymiające – klapy dymowe.
- Instalacje wentylacji oddymiającej.
- Wentylacja bezkanałowa z zastosowaniem wentylatorów strumieniowych.
- Terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń oddymiających.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- wskazać różnicę pomiędzy hydrantem a zaworem hydrantowym,
- omówić zasady stosowania hydrantów i zaworów hydrantowych,
- wymienić rodzaje zasilania instalacji wodociągowej przeciwpożarowej,
- podać wodę do gaszenia pożaru przy użyciu hydrantu wewnętrznego (rozwijanie węży, otwieranie i zamykanie zaworów hydrantowych, odwadnianie i zwijanie węży),
- omówić podstawowe elementy składowe oraz zadania systemów sygnalizacji pożarowej,
- omówić zasady działania systemów sygnalizacji pożarowej,
- wskazać zasady wyposażania obiektów w systemy sygnalizacji pożarowej,
- wymienić czynności wykonywane podczas odbioru systemów sygnalizacji pożarowej,
- opisać ogólne zasady monitoringu pożarowego,
- wymienić rodzaje urządzeń gaśniczych oraz przedstawić zasady ich działania,
- omówić zasady wyposażania obiektów w urządzenia gaśnicze,
- omówić ogólne wymagania dotyczące sterowania urządzeniami gaśniczymi,
- omówić zasady stosowania dźwiękowych systemów ostrzegawczych,
- formułować treści komunikatów głosowych w powiązaniu z przewidywanym scenariuszem rozwoju zdarzeń w czasie pożaru,
- wymienić rodzaje urządzeń oddymiających oraz przedstawić zasady ich działania,
- omówić terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych.

7. ŚRODKI GAŚNICZE, GAŚNICE ORAZ KOCE GAŚNICZE

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Podział środków gaśniczych i ich działanie	1	–	1
2.	Gaśnice oraz koce gaśnicze	3	5	8
	OGÓŁEM	4	5	9

1. Podział środków gaśniczych i ich działanie

- Działanie chłodzące, izolujące, rozcieńczające i antykatalityczne.
- Sposoby przerywania procesów spalania.
- Mechanizm działania środków gaśniczych (piany, wody, proszków gaśniczych, gazów obojętnych).

2. Gaśnice oraz koce gaśnicze

- Dobór gaśnic w zależności od rodzaju pożaru.
- Zasady rozmieszczania gaśnic i kocy gaśniczych.
- Zasady działania, rodzaje, obsługa gaśnic.
- Terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych gaśnic i kocy gaśniczych.
- Gaszenie pożarów przy użyciu gaśnic i kocy gaśniczych.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- rozróżnić środki gaśnicze uwzględniając mechanizm działania gaśniczego,
- scharakteryzować właściwości, przeznaczenie i zakres zastosowania środków gaśniczych,
- wskazać zalety i wady środków gaśniczych,
- wyjaśnić informacje dotyczące oznakowania poszczególnych rodzajów gaśnic,
- dobrać i rozmieścić gaśnice i koce gaśnicze,
- omówić zasady działania i obsługi gaśnic,
- wskazać terminy i zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych gaśnic i kocy gaśniczych,
- uruchomić poszczególne rodzaje gaśnic,
- rozłożyć koc gaśniczy,
- ugasić pożar testowy materiałów stałych i cieczy palnych.

8. ZABEZPIECZENIE PRZECIWOŻAROWE INSTALACJI UŻYTKOWYCH ORAZ INSTALACJI I URZĄDZEŃ TECHNOLOGICZNYCH

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Rodzaje instalacji użytkowych i technologicznych. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe	2	–	2
2.	Ocena zagrożenia pożarem i wybuchem instalacji, urządzeń technologicznych, pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych	2	–	2
3.	Przeciwpożarowe wymagania dla instalacji i urządzeń w obiektach zagrożonych wybuchem	2	–	2
4.	Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji i urządzeń	1	–	1
OGÓŁEM		7	–	7

1. Rodzaje instalacji użytkowych i technologicznych. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe

- Instalacje elektryczne.
- Instalacje gazowe.
- Instalacje ogrzewcze i kominowe.
- Instalacje odgromowe i uziemiające.
- Instalacje wentylacyjne.
- Instalacje z materiałami niebezpiecznymi pożarowo.

2. Ocena zagrożenia pożarem i wybuchem instalacji, urządzeń technologicznych, pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych

- Ocena zagrożenia pożarem i wybuchem instalacji i urządzeń technologicznych, pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych.
- Ocena zagrożeń pożarowych i wybuchowych przy magazynowaniu i transporcie wewnątrzzakładowym.
- Dyrektywy ATEX, polskie przepisy dot. minimalnych wymagań w strefach zagrożonych wybuchem, zabezpieczenie stanowiska pracy przed wybuchem.
- Analiza i metody szacowania ryzyka pożarowego i wybuchowego (proste metody szacunkowe lub obliczeniowe, elementy zarządzania ryzykiem).

3. Przeciwpożarowe wymagania dla instalacji i urządzeń w obiektach zagrożonych wybuchem

- Badania okresowe instalacji i urządzeń.
- Zabezpieczenie przejść instalacyjnych przez elementy oddzielań przeciwpożarowych.
- Zabezpieczenie instalacji i urządzeń przed powstaniem i skutkami wybuchu.
- Zasady doboru instalacji wentylacyjnej w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem.
- Zasady doboru urządzeń ogrzewczych i mechanicznych w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem.
- Zabezpieczenie instalacji kanalizacyjnych przed niebezpieczeństwem pożaru i wybuchu.

4. Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji i urządzeń

- Klapy przeciwpożarowe w przewodach instalacji technologicznych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych.

- Stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające dla instalacji i urządzeń technologicznych.
- Instalacje wykrywania pożaru i stężeń niebezpiecznych.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- określić zagrożenia spowodowane obecnością napięcia w instalacjach elektrycznych w obiektach objętych pożarem,
- omówić różnice pomiędzy głównym wyłącznikiem prądu, a wyłącznikiem pożarowym,
- omówić zagrożenie związane z instalacjami gazowymi,
- wyjaśnić zagrożenia wiążące się ze stosowaniem różnych systemów grzewczych,
- omówić instalacje odgromowe i uziemiające,
- wymienić i omówić instalacje wentylacyjne,
- omówić zagrożenia dotyczące instalacji z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
- scharakteryzować zasady oceny zagrożenia pożarem i wybuchem instalacji, urządzeń, pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych,
- scharakteryzować transport wewnątrzzakładowy i związane z nim zagrożenia,
- wymienić uregulowania prawne dotyczące minimalnych wymagań w strefach zagrożonych wybuchem,
- ocenić ryzyko pożarowe i wybuchowe korzystając z prostych metod szacunkowych lub obliczeniowych,
- scharakteryzować przeciwpożarowe wymagania dla instalacji i urządzeń w obiektach zagrożonych wybuchem,
- wymienić i omówić techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji i urządzeń.

9. PRACE NIEBEZPIECZNE POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	1	–	1
2.	Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	1	–	1
	OGÓŁEM	2	–	2

1. Zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

- Rodzaje prac.
- Obowiązki właściciela, zarządcy lub użytkownika obiektu przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

2. Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

- Zabezpieczenie materiałów palnych, elementów konstrukcji budynku i instalacji technicznych.
- Warunki prowadzenia prac w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych pożarem i wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów.
- Kontrola miejsca wykonywania prac i rejonów przyległych po zakończeniu prac.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- wymienić i scharakteryzować rodzaje prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- omówić obowiązki właściciela, zarządcy lub użytkownika obiektu przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- wymienić warunki prowadzenia prac w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych pożarem i wybuchem oraz w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów,
- omówić czynności kontrolne miejsca wykonywania prac i rejonów przyległych po zakończeniu prac.

10. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Podstawy prawne zapobiegania poważnym awariom przemysłowym	0,5	–	0,5
2.	Zasady kwalifikacji zakładów o zwiększonym i o dużym ryzyku wystąpienia awarii	0,5	–	0,5
3.	Obowiązki organów administracji publicznej oraz prowadzących zakłady o zwiększonym i o dużym ryzyku wystąpienia awarii	1	–	1
4.	Dokumenty dotyczące zapobiegania poważnym awariom przemysłowym	1,5	–	1,5
5.	Kontrola zakładów stwarzających zagrożenie poważną awarią przemysłową	0,5	–	0,5
OGÓLEM		4	–	4

1. Podstawy prawne zapobiegania poważnym awariom przemysłowym

- Ustawa – Prawo ochrony środowiska.

2. Zasady kwalifikacji zakładów o zwiększonym i o dużym ryzyku wystąpienia awarii

- Ilość substancji niebezpiecznych.
- Zasady sumowania substancji niebezpiecznych.

3. Obowiązki organów administracji publicznej oraz prowadzących zakłady o zwiększonym i o dużym ryzyku wystąpienia awarii

- Obowiązki organów administracji publicznej.
- Obowiązki Państwowej Straży Pożarnej.
- Obowiązki Inspekcji Ochrony Środowiska.
- Obowiązki prowadzących zakłady.

4. Dokumenty dotyczące zapobiegania poważnym awariom przemysłowym

- Programy zapobiegania poważnym awariom przemysłowym.
- Wewnętrzne i zewnętrzne plany operacyjno – ratownicze.
- Raporty o bezpieczeństwie.

5. Kontrola zakładów stwarzających zagrożenie poważną awarią przemysłową

- Czasookresy kontroli.
- Zakres kontroli.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- omówić podstawy prawne zapobiegania poważnym awariom przemysłowym,
- scharakteryzować zasady kwalifikowania i wymagania dotyczące zakładów zagrożonych poważną awarią przemysłową,
- wymienić obowiązki prowadzących zakłady o zwiększonym i o dużym ryzyku wystąpienia awarii,
- wymienić obowiązki spoczywające na administracji publicznej,

- omówić elementy składowe dokumentów dotyczących zapobiegania poważnym awariom przemysłowym (programy zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, wewnętrzne i zewnętrzne plany ratownicze oraz raporty o bezpieczeństwie),
- omówić czasookresy i zakres kontroli zakładów stwarzających zagrożenie poważną awarią.

11. ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICZO-GAŚNICZYCH

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej i innego miejscowego zagrożenia	2	–	2
2.	Podstawowe zasady prowadzenia działań ratowniczych	2	–	2
3.	Taktyka działań ratowniczych. Wykorzystanie uwarunkowań budowlanych i terenowych do właściwego prowadzenia akcji gaśniczej	1	–	1
OGÓŁEM		5	–	5

1. Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej i innego miejscowego zagrożenia

- Rodzaje zagrożeń na terenie zakładu, ich prawdopodobieństwo wystąpienia, częstotliwość, rozmiar, skutki.
- Postępowanie na wypadek pożaru, przed i po przybyciu straży pożarnej.
- Postępowanie na wypadek klęski żywiołowej np. powodzi, huraganu, (zabezpieczenie substancji mogących przyczynić się do skażenia środowiska, zabezpieczenie materiałów i urządzeń przed zniszczeniem, ustalenie sił własnych i konieczności użycia pomocy z zewnątrz, określenie możliwych skutków wywołanych klęską żywiołową i procedury ich likwidacji).
- Postępowanie na wypadek innego miejscowego zagrożenia (siły własne, współdziałanie z ratownikami z zewnątrz, wymiana informacji).

2. Podstawowe zasady prowadzenia działań ratowniczych

- Działania gaśnicze.
- Działania w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
- Ewakuacja ludzi, zwierząt i mienia.

3. Taktyka działań ratowniczych. Wykorzystanie uwarunkowań budowlanych i terenowych do właściwego prowadzenia akcji gaśniczej

- Podział obiektu na strefy pożarowe.
- Utrudnienia w czasie akcji - niska temperatura, wiatr, pora nocna, dostęp do obiektów, drogi pożarowe itp.
- Dozór pogorzeliiska.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- określić i omówić zagrożenia mogące wystąpić na terenie zakładu,
- omówić sposoby postępowania w przypadku powstania pożaru, przed i po przybyciu straży pożarnej,
- wymienić rodzaje miejscowych zagrożeń,
- ustalić wielkość sił własnych,
- przygotować zakład do klęski żywiołowej i innego miejscowego zagrożenia.
- wyjaśnić rolę Państwowej Straży Pożarnej w systemie ratownictwa,
- omówić uprawnienia kierującego działaniem ratowniczym,
- opisać przyczyny i skutki powstawania miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych,

- wymienić rodzaje działań ratowniczych podczas miejscowego zagrożenia i klęski żywiołowej,
- wskazać sposoby likwidacji skutków miejscowych zagrożeń,
- omówić zagrożenia dla ludzi, zwierząt, mienia i środowiska,
- wskazać utrudnienia w prowadzeniu akcji ratowniczo-gaśniczej,
- omówić na czym polega dozór pogorzelska.

12. PROWADZENIE KONTROLI SPEŁNIANIA WYMAGAŃ OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ W ZAKŁADZIE PRACY

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Prowadzenie kontroli wewnętrznych	2	–	2
2.	Prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych przez Państwową Straż Pożarną	1	–	1
OGÓŁEM		3	–	3

1. Prowadzenie kontroli wewnętrznych

- Zakres i tematyka kontroli wewnętrznej w zakresie spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakładzie.
- Sporządzanie dokumentacji.

2. Prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych przez Państwową Straż Pożarną

- Zasady przeprowadzania czynności kontrolno - rozpoznawczych.
- Decyzje i środki odwoławcze w postępowaniu administracyjnym.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- omówić zakres i tematykę kontroli wewnętrznej w zakresie spełniania wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakładzie,
- sporządzić dokumentację z kontroli i wnioski pokontrolne,
- omówić wzajemne obowiązki i uprawnienia kontrolowanego i kontrolującego,
- wymienić elementy składowe decyzji,
- wskazać środki odwoławcze w postępowaniu administracyjnym.

13. METODYKA PROWADZENIA SZKOLEŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Podstawy metodyki realizacji szkoleń	4	–	4
2.	Przygotowanie szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej	–	2	2
OGÓŁEM		4	2	6

1. Podstawy metodyki realizacji szkoleń

- Szkolenie jako forma kształcenia.
- Cechy procesu kształcenia.
- Elementy procesu kształcenia: cel kształcenia, treści kształcenia, metody kształcenia i środki dydaktyczne.
- Zasady kształcenia, w tym zasady kształcenia osób dorosłych.

2. Przygotowanie szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej

- Cel szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Dobór treści kształcenia do szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Metody kształcenia i środki dydaktyczne w szkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcia: „metodyka”, „kształcenie”, „formy kształcenia”, „szkolenie”,
- wymienić i wyjaśnić cechy procesu kształcenia,
- wymienić elementy procesu kształcenia,
- omówić i scharakteryzować znaczenie celu szkolenia i celów szczegółowych, treści kształcenia, metod kształcenia i środków dydaktycznych,
- podać przykłady metod kształcenia i scharakteryzować je,
- podać przykłady środków dydaktycznych,
- podać przykłady materiałów dydaktycznych,
- wyliczyć i rozróżnić zasady kształcenia,
- wymienić i omówić zasady obowiązujące w kształceniu osób dorosłych,
- zaprojektować cel szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- opisać cel szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej z zastosowaniem celów szczegółowych,
- dobrać treści kształcenia do szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- dobrać metody kształcenia do szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- dobrać środki kształcenia do szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

14. USTALANIE PRZYCZYŃ I OKOLICZNOŚCI POWSTANIA POŻARÓW

Podział treści nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Ustalanie okoliczności powstania pożarów	1	–	1
2.	Zabezpieczenie miejsca zdarzenia	1	–	1
3.	Dokumentacja popożarowa	1	–	1
OGÓŁEM		3	–	3

1. Ustalanie okoliczności powstania pożarów

- Definicje pożarów.
- Klasyfikacja pożarów.
- Charakterystyka przyczyn pożarów.
- Metodyka badań popożarowych oraz metody badawcze.
- Metody ustalania przyczyn powstawania pożarów przez organa procesowe, Państwową Straż Pożarną oraz biegłych w sprawach o pożary.

2. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia

- Wybrane sposoby lokalizowania ognisk pożaru.
- Wybrane ślady termicznego rozkładu i ślady spalania przykładowych charakterystycznych substancji.
- Rola świadków w postępowaniu procesowym w sprawach o pożary.

3. Dokumentacja popożarowa

- Dokumentacja popożarowa sporządzana przez Państwową Straż Pożarną.
- Metodyka postępowania oraz dokumentacja sporządzana przez organa procesowe.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematów uczestnik szkolenia powinien umieć:

- zdefiniować pojęcie „pożaru”,
- określić wielkość pożaru,
- scharakteryzować przyczyny pożarów,
- omówić metodykę badań popożarowych oraz metody badawcze,
- omówić metody ustalania przyczyn powstawania pożarów przez organa procesowe, Państwową Straż Pożarną oraz biegłych w sprawach o pożary,
- omówić wpływ wysokich temperatur na jakościowe i ilościowe zmiany właściwości materiałów,
- omówić wybrane sposoby lokalizowania ognisk pożaru,
- omówić wybrane ślady powstałe po pożarze,
- wyjaśnić rolę świadków w postępowaniu procesowym,
- zebrać materiały do sporządzenia dokumentacji popożarowej.

